

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce bylo vytvořit literární rešerši shrnující možnosti využití xenodiagnostických metod v minulosti a v současném parazitologickém výzkumu. Xenodiagnostika je diagnostická metoda používající krevsajícího členovce (přenašeče) jako biologické médium pro detekci parazita v krvi vyšetřovaného jedince. Využívá skutečnosti, že parazit se ve střevě přenašeče pomnoží a je snáze detekovatelný mikroskopicky. Tato metoda byla poprvé použita roku 1914 francouzským badatelem Emilé Brumptem pro detekci parazita *Trypanosoma cruzi*, který je původcem Chagasovy nemoci. Postupem času se stala jednou z neúčinnějších a nejefektivnějších metod i díky tomu, že se jí začalo zabývat více vědeckých skupin. Byly například stanoveny vhodné druhy přenašečů, délka trvání pokusu, optimální počet přenašečů na jedno vyšetření nebo počet pokusů potřebných pro získání spolehlivého výsledku. Po zavedení molekulárních metod, především polymerázové řetězové reakce, se význam xenodiagnostiky jako diagnostické metody snížil. V současnosti lze však xenodiagnostiku využít především pro zjištění, zda je hostitel infekční pro přenašeče. Tato metoda se tak jeví jako dobrý nástroj pro testování nových rezervoárových hostitelů a pro sledování role různých živočichů v koloběhu onemocnění, která jsou přenášena členovci. Proto byla opakovaně použita při studiu leishmaniózy u domácích zvířat, především u psů nakažených *infantum/chagasi*, ale i u volně žijících zvířat podezřelých z přenosu různých druhů leishmanií v endemických oblastech (zajáci, králíci, krysy a damani nakažení *L. infantum* nebo *L. tropica*).

Klíčová slova: xenodiagnostika, leishmanióza, Chagasova choroba, rezervoárový hostitel
Leishmania infantum